מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מדוע נדרשים כללים בחיים משותפים
- להבחין בין כלל הוגן ללא הוגן
- לתרגל תהליך של בניית כללים מוסכמים בקבוצה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה - בחירה מרובה

1. ב – נוצרים ויכוחים ובלגן
2. ב – כדי שכל אחד יוכל להתכונן ולדעת למה לצפות
3. ב – כלל הוגן חל על כולם באותו אופן
4. ב – מתחילים מחדש
5. ב – לבנות כללים משותפים בהסכמה
6. ב – כשהוא נותן יתרון לקבוצה אחת בלבד

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – כללים עוזרים לשמור על סדר, הוגנות ובטיחות
2. נכון – כשאין כללים ברורים קשה לדעת מה מותר ומה אסור
3. לא נכון – כלל הוגן חייב להיות קבוע וידוע מראש
4. נכון – זו הדרך המקובלת ליצור כללים שכולם מקבלים
5. נכון – כשאדם משתתף בכתיבת הכלל הוא מרגיש מחויב אליו יותר
6. לא נכון – בדילמות לרוב יש כמה נקודות מבט אפשריות

חלק ג' – השלמת משפטים

1. לא הוגן
2. בלגן
3. הסכמה
4. חוקה
5. דילמה

חלק ד' – התאמה

- 1 – ה (הנחיה לגבי איך לנהוג)
- 2 – א (שווה וצודק לכולם)
- 3 – ד (אוסף כללים שנכתב יחד)
- 4 – ב (מצב שקשה להכריע בו)
- 5 – ג (כשכולם מקבלים את אותה החלטה)

חלק ה' – סדר נכון - בניית כללים לקבוצה

1. לשים לב למה שקורה כשאין כללים
2. לזהות בעיות או אי הוגנות שנוצרו
3. להציע הצעות לכללים אפשריים
4. לדון יחד ולבחור כללים בהסכמה
5. לכתוב את הכללים ולשמור עליהם

חלק ו' – כתיבה ומחשבה

1. תלמידים יכתבו שלושה כללים הגיוניים (למשל חלוקת משאבים, בטיחות, כבוד הדדי) עם הסבר קצר לכל אחד
2. תיאור מצב אישי קונקרטי והצעת כלל רלוונטי שהיה פותר אותו

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה כמו: סדר, הוגנות, בטיחות
- דוגמה מתאימה המראה הבנה של הוגנות
- הצעה הגיונית עם נימוק קצר

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק קצר ללא חוקים כדי שהתלמידים יחוו בעצמם את הבלגן לפני המילוי
- מומלץ לקיים דיון קבוצתי קצר אחרי חלק ההתאמה והמיון כדי לחדד את ההבדל בין הוגן ללא הוגן
- ניתן לשלב את משימת הכתיבה הפתוחה כעבודה בזוגות לקראת כתיבת חוקה כיתתית אמיתית

דף תרגול: למה צריך כללים?

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל רעיונות שעלו במשחקים ובדיונים על כללים: מה קורה כשאין חוקים, איך בונים כללים הוגנים, ואיך מגיעים להסכמה בקבוצה.

1 חלק א' – הבנה – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קורה בדרך כלל במשחק בלי חוקים קבועים?

א) כולם נהנים יותר ב) נוצרים ויכוחים ובלגן ג) המשחק נגמר מהר יותר ד) אין שום שינוי

2. למה חשוב שכלל יהיה ידוע מראש לכולם?

א) כדי שיהיה קל לשבור אותו ב) כדי שכל אחד יוכל להתכונן ולדעת למה לצפות

ג) כדי שרק חלק יידעו אותו ד) זה לא חשוב

3. מה ההבדל בין כלל הוגן לכלל לא הוגן?

א) אין הבדל ב) כלל הוגן חל על כולם באותו אופן ג) כלל לא הוגן תמיד קפדני יותר

ד) כלל הוגן תמיד קל יותר

4. במשחק המעגל - מה קורה כששני קולות נשמעים יחד?

א) ממשיכים כרגיל ב) מתחילים מחדש ג) המשחק נגמר ד) משנים שחקן

5. מה המטרה של בניית חוקה באי הבודד?

א) לכתוב חוקים בלי לדבר עם אף אחד ב) לבנות כללים משותפים בהסכמה

ג) לבחור מנהיג יחיד שקובע הכל ד) להעתיק כללים ממקום אחר

6. מתי כלל נחשב לא הוגן?

א) כשהוא חל על כולם באותה מידה ב) כשהוא נותן יתרון לקבוצה אחת בלבד ג) כשהוא ברור וידוע

ד) כשהוא כתוב

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כללים נועדו רק כדי להגביל אנשים ולא עוזרים לאף אחד	☐	☐
2	משחק ללא חוקים קבועים עלול ליצור תחושת בלבול או עוול	☐	☐
3	כלל שמשתנה כל הזמן בלי הודעה מראש הוא כלל הוגן	☐	☐
4	אפשר לבנות כללים משותפים דרך דיון והסכמה קבוצתית	☐	☐
5	חוקה שנכתבת ביחד נותנת לאנשים תחושת שייכות ואחריות	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
6	כל דילמה יש לה תשובה אחת נכונה בלבד שכולם מסכימים עליה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כלל שאינו חל על כולם באותו אופן נחשב ל _____

2. כשאין חוקים ברורים במשחק, לרוב נוצר _____

3. כדי שכלל יתקבל על כולם, צריך להגיע ל _____ בין חברי הקבוצה

4. אוסף כללים שקבוצה כותבת לעצמה נקרא _____

5. מצב שבו קשה להחליט מה נכון לעשות נקרא _____

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כלל	___	**א.** שווה וצודק לכולם
2. הוגן	___	**ב.** מצב שקשה להכריע בו
3. חוקה	___	**ג.** כשכולם מקבלים את אותה החלטה
4. דילמה	___	**ד.** אוסף כללים שנכתב יחד
5. הסכמה	___	**ה.** הנחיה לגבי איך לנהוג

5 חלק ה' – סדר נכון – בניית כללים לקבוצה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	להציע הצעות לכללים אפשריים
☐	לדון יחד ולבחור כללים בהסכמה
☐	לשים לב למה שקורה כשאין כללים
☐	לכתוב את הכללים ולשמור עליהם
☐	לזהות בעיות או אי הוגנות שנוצרו

6 חלק ו' – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. דמיינו שאתם מגיעים לאי בודד עם קבוצה של אנשים זרים. כתבו שלושה כללים שהייתם מציעים לקבוצה, והסבירו למה כל כלל חשוב.

2. תארו מצב אמיתי מהיומיום שלכם שבו כלל ברור היה יכול למנוע ויכוח. מה היה הכלל?

כרטיס יציאה

כתבו במילה אחת למה צריך כללים

תנו דוגמה לכלל הוגן ולכלל לא הוגן

מה הייתם משנים בכלל אחד בבית הספר שלכם, ולמה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀